



# **FINLAND**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC  
ONLINE CONFERENCE**

## **SUSTAINABILITY OF EDUCATION, SOCIO-ECONOMIC SCIENCE THEORY**



**ISOC**  
INTERNATIONAL  
SCIENTIFIC  
ONLINE  
CONFERENCES



**SUSTAINABILITY OF EDUCATION SOCIO-  
ECONOMIC SCIENCE THEORY**  
**International scientific-online conference**

**Part 19**  
**JUNE 7<sup>th</sup>**  
**COLLECTIONS OF SCIENTIFIC WORKS**

**HELSINKI 2024**



SUSTAINABILITY OF EDUCATION SOCIO-ECONOMIC SCIENCE THEORY: a collection of scientific works of the International scientific online conference (7<sup>th</sup> June , 2024) – Finland, Helsinki: "CESS", 2024. Part 19 –235p.

**Chief editor:**

Candra Zonyfar - PhD Universitas Buana Perjuangan Karawang, Indonesia Sunmoon University, South Korea.

**Editorial board:**

Martha Merrill - PhD Kent State University, USA

David Pearce - ScD Washington, D.C., USA

Emma Sabzalieva - PhD Toronto, Canada

Languages of publication: русский, english, қазақша, о'zbek, limba română, кыргыз тили, Հայերեն....

The collection consists of scientific researches of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference.

" SUSTAINABILITY OF EDUCATION SOCIO-ECONOMIC SCIENCE THEORY ". Which took place in Helsinki on June 7<sup>th</sup>, 2024.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

© "CESS", 2024  
© Authors, 2024

**TABLE OF CONTENTS:**

<b>Шарафуддинова М.И</b> <i>РОЛЬ СЕТЕЙ ЛЕГКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В РАЗВИТИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ.</i>	<b>9</b>
<b>Nazirova X.Z</b> <b>Abdulxakov A.A</b> <b>Usmonov A.R</b> <i>IMPROVING THE ENERGY EFFICIENCY OF THE LIGHTING SYSTEM OF THE COMPANY LIMITED LIABILITY COMPANY "ELECTRO ENGINEERING".</i>	<b>14</b>
<b>Mukhtorova Shohida Negmat qizi</b> <i>ORGANIZATION OF EDUCATION AND TRAINING PROCESS BASED ON 21ST CENTURY SKILLS (BASED ON 4K MODEL)</i>	<b>16</b>
<b>Yaqubov Odil Mengliyevich</b> <i>IMPROVE CRITICAL THINKING IN NON-PHILOLOGY STUDENTS</i>	<b>19</b>
<b>Yaqubov Odil Mengliyevich</b> <i>THE IMPORTANCE OF ASSESSMENT IN THE LEARNING SPHERE</i>	<b>22</b>
<b>Ф.Р.Бегов</b> <i>ВАЖНЫМИ КОМПОНЕНТАМИ МЕТОДИКИ ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ С АКЦЕНТОМ НА КОММУНИКАТИВНЫЕ НАВЫКИ</i>	<b>25</b>
<b>Yakubova Nigora</b> <i>THE EFFECTIVENESS OF IMPLEMENTING NEW METHODS TO ENHANCE STUDENT'S CREATIVENESS</i>	<b>29</b>
<b>Botirjon Shermatov</b> <i>MODERN ROLE-PLAYING GAMES ARE USED IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF LEARNING A FOREIGN LANGUAGE</i>	<b>32</b>
<b>Baxitjanova Eleanora Makhmud qizi</b> <i>SEMANTIC FEATURES OF PHRASEOLOGICAL ANTONYMS IN ENGLISH INCLUDE SEMANTIC FEATURES OF PHRASEOLOGICAL ANTONYMS</i>	<b>35</b>
<b>Yaqubov Odil Mengliyevich</b> <i>INCREASE STUDENTS' CREATIVE THINKING THROUGH READING</i>	<b>38</b>
<b>Davlatov Jamoliddin Qurbonboy o'g'li</b> <i>TEMUR TUZUKLARI KITOBINING DAVLAT BOSHQARUVIDAGI O'RNI VA AHAMIYATI</i>	<b>41</b>
<b>Narziyeva Inobat Zoirovna</b> <i>SCIENTISTS WHO CONTRIBUTED TO THE DEVELOPMENT OF CHILDREN'S LITERATURE</i>	<b>43</b>

<b>Raxmatullayeva Parizod Xolmamat qizi</b> <i>MAKTABGACHA TA'LIM – OYDIN KELAJAK SARI YO'L.</i>	<b>46</b>
<b>Normirzayeva Xurshida Zohidjon qizi</b> <b>Alijanov Dilmurod A'zamjon o'g'li</b> <i>QUYOSH PANELLARI KUNGABOQAR USULIDA FOYDALANISH</i>	<b>49</b>
<b>Алижанов Дилмурод Аъзамжон угли</b> <i>ПУТИ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ МЕЖПРЕДМЕТНЫХ СВЯЗЕЙ НА УРОКЕ</i>	<b>52</b>
<b>Алижанов Дилмурод Аъзамжон угли</b> <i>РОЛЬ, ЗНАЧЕНИЕ И ПУТИ РЕАЛИЗАЦИИ МЕЖПРЕДМЕТНЫХ СВЯЗЕЙ В ШКОЛЬНОМ КУРСЕ ФИЗИКИ</i>	<b>58</b>
<b>Мухтарова Руфина</b> <b>Шукурова Феруза Хидировна</b> <i>Я ПАМЯТНИК ВОЗДВИГ СЕБЕ НЕРУКОТВОРНЫЙ.(К 225-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ А.С. ПУШКИНА)</i>	<b>63</b>
<b>Asfandiyorov Ma'rufjon Mansur o'g'li</b> <i>YUQORI KREMNIYLI SEOLITLARNING TUZILISHI VA FAOL MARKAZLARI</i>	<b>66</b>
<b>Asfandiyorov Ma'rufjon Mansur o'g'li</b> <i>LABORATORIYA ISHLARI ORQALI FIZIKA FANINI O'QITISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI</i>	<b>68</b>
<b>Utkirov Abdulazizbek Fahriddin ugli</b> <i>THE REFORMS CARRIED OUT IN THE RENEWING UZBEKISTAN ON THE EXAMPLE OF CHARITABLE AND SPONSORSHIP ACTIVITIES.</i>	<b>71</b>
<b>Asadova F.F</b> <b>Tursuqulov S.A</b> <i>MELISSA OFFICINALIS L. NING DORIVORLIK XUSUSIYATLARI,XALQ TABOBATIDA ISHLATILISHI</i>	<b>74</b>
<b>Soliyeva Gulirano Abrorjon qizi</b> <i>TA'LIM OLUVCHILARNI MUSTAQIL FIKRLASHGA O'RGATISHDA MUSTAQIL TA'LIMNING O'RNI</i>	<b>77</b>
<b>Jalolova Nigina Mehriddinovna</b> <i>BOLALAR VA O'SMIRLARDAGI XALQUM KANDIDOZINI DAVOLASH</i>	<b>80</b>
<b>S.M. Turdaliyev</b> <i>TALABALARINI "AXBOROT TEXNOLOGIYALARI» FANINI O'QITISH BILAN BIRGALIKDA KASBGA YO'NALTIRISH MASALALARI</i>	<b>81</b>
<b>Turdaliyev Sodiqjon Mo'minjonovich</b> <i>MASOFAVIY TA'LIM VA WEB SAHIFA YARATISHDA WEB 2.0 DASTURIDAN FOYDALANISH</i>	<b>87</b>
<b>Toshmatova Ziroatxon Esonovna</b>	<b>92</b>

<i>KLASTER YONDASHUV ASOSIDA BO'LAJAK FIZIKA O'QTUVCHILARIDA AXBOROTLAR BILAN ISHLASH TAYANCH KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISH</i>	
<b>Toshmatova Ziroatxon Esonovna</b> <i>BO'LAJAK FIZIKA O'QITUVCHILARDA AXBOROT BILAN ISHLASH TAYANCH KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISH</i>	<b>99</b>
<b>Djurayev Iqbol Ilyosovich</b> <i>PASKAL TILIDA TARMOQLANUVCHI JARAYONLARNI DASTURLASH</i>	<b>105</b>
<b>Rajabova Nargiza Ahmadovna</b> <b>Rahmonova Farangiz Furqatovna</b> <i>INKLYUZIV TA'LIMNI JORIY ETISH YO'LLARI</i>	<b>113</b>
<b>Baxodirova Mijgona Baxodirovna</b> <i>THE EFFECTIVENESS OF TEACHING READING WITH VARIOUS METHODS</i>	<b>116</b>
<b>Raxmonov Mufazzalshoh Alisher o'g'li</b> <i>YARIMO'TKAZGICHLARDA MUVOZANAT VA NOMUVOZANAT HOLATLARDAGI ZARYAD TASHUVCHILAR.</i>	<b>119</b>
<b>Usmonov Kamoliddin Salimjonovich</b> <i>XODIMLARNI ATTESTATSIYADAN O'TKAZISH VA UNING HUQUQIY OQIBATLARI</i>	<b>123</b>
<b>Fozilbek Khudoynazarov</b> <b>Islom Otaqulov</b> <i>ADSORPTION PROPERTY OF ACETYLENE IN BLACK CARBON</i>	<b>128</b>
<b>Anvarjonova Zarifaxon Abrorjon qizi</b> <i>LACK OF RESOURCES IN TRANSLATING UZBEK TO OTHER LANGUAGES</i>	<b>131</b>
<b>Махаматкаримова Севинч</b> <b>Султонова С.Х</b> <i>ПРОБЛЕМЫ ОСВОЕНИЯ РУССКОЙ РЕЧИ У УЗБЕКСКИХ СТУДЕНТОВ</i>	<b>135</b>
<b>Qobilova Aziza Ahrorovna</b> <b>Sherbekova Gavhar Yaxshibayevna</b> <b>Nuriddinova Mehriniso Fatxiddinovna</b> <i>YUMORISTIK KULGINING XUSUSIYATLARI HAMDA NAZARIY ASOSLARI</i>	<b>140</b>
<b>Xadjiyeva Shoista Shaxobuddinovna</b> <i>BOLANING XOTIRASINI QANDAY YAXSHILASH MUMKIN?</i>	<b>145</b>
<b>Orzikul Shukurov</b> <i>THE APPLICATION OF COMPUTER TECHNOLOGIES IN DIGITAL</i>	<b>148</b>

<i>FORENSICS: PROSPECTS AND CHALLENGES</i>	
<b>Jumanov Anvar Alisherovich</b> <b>Azimova Gulsum Tolibovna</b> <b>Ibotov O'ktamjon Navro'zovich</b> <i>ASTRONOMIYA FANINI O'QITISHDA MUSTAQIL TA'LIMNING O'RNI</i>	<b>151</b>
<b>A.B.Xurramov</b> <b>Z.A.Inomova</b> <b>M.J.Safarova</b> <i>SQL INJECTION (TUZILGAN SO'ROVLAR TILI)</i>	<b>154</b>
<b>Kurbanova Gulyorahon Ne'matullayevna</b> <i>INNOVATIVE METHODS OF LEARNING ENGLISH</i>	<b>161</b>
<b>Мулласодиқова Нигора Миромоновна</b> <i>ҲАФСА БИИТ СИРИН - ҲАДИС ОЛАМИНИНГ ЁРҚИН ЮЛДУЗИ</i>	<b>164</b>
<b>Jumanov Anvar Alisherovich</b> <b>Azimova Gulsum Tolibovna</b> <b>Ibotov Oktamjon Navrozovich</b> <i>THE ROLE OF INDEPENDENT TRAINING IN TEACHING ASTRONOMY</i>	<b>167</b>
<b>Ergashov Davrbek Fozil o'g'li</b> <i>ANALOGIK SIKILLI VA RAQAMLI DASTURDA BOSHQARILADIGAN STANOKLARI KLASIFIKATSIYASI</i>	<b>170</b>
<b>Ergashov Davrbek Fozil o'g'li</b> <i>AVTOMATLASHTIRILGAN ISHLAB CHIQRISH UCHUN QO'LLANILADIGAN ASBOBLARGA QO'YILADIGAN TALABLAR</i>	<b>174</b>
<b>Koshtayeva Roza Kenjebayevna</b> <i>BOLALARDAGI AQLIY QOBILIYATNI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI</i>	<b>177</b>
<b>O'ktamjon Yuldashev</b> <i>AYRIM SIYOSIY MANIPULYATIV TEXNOLOGIYALAR VA KO'RINISHLARI</i>	<b>181</b>
<b>Сайидирахимова Насиба Сайидмахаммадовна</b> <i>БОЛАЛАР НУТҚИДА КОНСОНАНТИЗМЛАР. УНДОШЛАРНИНГ ВАРИАНТЛАНИШИ</i>	<b>185</b>
<b>Qulliyev Javohirbek G'anijon o'g'li</b> <i>PYTHON DASTURLASH TILIDA MA'LUMOT TO'PLAMLARI VA TURLARI HAMDA ULAR BILAN ISHLASH.</i>	<b>190</b>
<b>Rustamova Go'zal Xolmuhammad qizi</b> <i>O'SPIRIN YOSHIDAGI O'QUVCHILARNI KASBIY SHAKLLANISHIDA TURLI MOTIVLARNING O'RNI</i>	<b>197</b>
<b>Mamajonov Xurshidbek Mirzamurod o'g'li</b>	<b>200</b>

<i>JADIDCHILIK HARAKATI VA MILLIY UYG‘ONISH</i>	
<b>Хайитов И.Б</b> <b>Бабажонов А.Б</b> <i>РОЛЬ ЛАПАРОСКОПИЧЕСКИХ ВМЕШАТЕЛЬСТВ В ЛЕЧЕНИИ ЭХИНОКОККОЗА ПЕЧЕНИ</i>	<b>206</b>
<b>Хайитов Илхом Баходирович</b> <b>Бабажонов Ахмаджон Баходирович</b> <i>ЖИГАР ЭХИНОКОККОЗИДАГИ ЖАРРОҲЛИК АМАЛИЁТИ ОЛДИ ТАЙЁРГАРЛИГИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ.</i>	<b>210</b>
<b>Abbasov Farukh Feruzovich</b> <i>YOUNG PEOPLE IN THE PROCESS OF FIGHTING (SPIRITUAL) THREATS THE ROLE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN PATRIOTIC EDUCATION</i>	<b>213</b>
<b>Sharafatdinova Malika Berdaq qizi</b> <i>SOG‘LOM AVLOD TARBIYASIDA MILLARLARARO HAMJIHATLIKNING O‘RNI</i>	<b>216</b>
<b>Koziyeva Iqbol Komiljonovna</b> <i>RIVOJLANISHNING HOZIRGI BOSQICHIDAGI ANTROPONIMLAR</i>	<b>219</b>
<b>Jalolov Abbasxon Ravshanxon o‘g‘li</b> <i>SANOAT KORXONALARINI EKOLOGIK “TOZA” TAKOMILLASHTIRISH JARAYONLARINING TAHLILI</i>	<b>221</b>
<b>Uralov Sh.A</b> <b>Jabborova N</b> <i>TURISTIK RESURSLARDAN UNUMLI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI</i>	<b>228</b>
<b>Metinqulov Javlon Tulqin ug‘li</b> <b>Abdumalikov Javlonbek Nurali o‘g‘li</b> <i>BIZNES JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISH UCHUN KORXONALARDA ROBOTLAR FOYDALANISH.</i>	<b>230</b>



## RIVOJLANISHNING HOZIRGI BOSQICHIDAGI ANTROPONIMLAR

Koziyeva Iqbol Komiljonovna

*Buxoro davlat universiteti, rus tilshunosligi kafedrası o'qituvchisi*

**Anotatsiya:** *Ushbu maqolada rus antroponimikasining hozirgi holati, rus antroponimlarining tarixi, shuningdek o'qitish metodikasi masalalari ko'rib chiqiladi.*

**Kalit so'zlar:** *Antroponim, shaxsiy ism, familiya, nom, onomastika, antroponimika.*

**Anotation:** *This article examines the current state of Russian anthroponymy, the history of Russian anthroponyms, as well as issues of teaching methodology.*

**Keywords:** *Anthroponymy, personal name, surname, name, onomastics, anthroponymy.*

Antroponimlarni o'rganish mahalliy va xorijiy tilshunoslikda azaliy an'anadir. So'nggi yillarda tadqiqotlar beshta asosiy yo'nalishda olib borilmoqda: to'g'ri ismning umumiy nazariyasi; rus antroponimlarining tarixi; rus antroponimikasining hozirgi holati; badiiy adabiyotdagi antroponimlar; antroponimikaning amaliy masalalari.

Ismining asosiy ajralib turadigan xususiyatlari quyidagilardan iborat: 1) bu sinfga kiritilgan barcha shaxslar uchun xarakterli xususiyatga ega bo'lgan ob'ektlar sinfiga emas, balki individual ob'ektga beriladi;

2) tegishli nom bilan nomlangan ob'ekt har doim aniq belgilangan, ajratilgan, aniqlangan;

3) ism to'g'ridan-to'g'ri tushuncha bilan bog'liq emas va til darajasida aniq va aniq ma'noga ega emas.

Ushbu belgilar so'zlarni ular kabi saralashga imkon beradi biz yoki apellyatsiya, hatto tegishli va umumiy ismlarning chegarasi noaniq va noaniq ko'rinadigan holatlarda ham.

Hozirgi bosqichda, lingvistik nuqtai nazardan, shaxsiy ismlar semantik, fonetik va morfologik xususiyatlariga qarab til tizimida quyi tizimni tashkil qiladi.

Nutqda paydo bo'lgan so'zlar uning tizimiga kirib, tilda mustahkamlanadi. Til o'z modellariga iloji boricha mos keladigan va uning tendentsiyalariga mos keladigan narsani tanlaydi. Barcha ismlar ma'lum bir tilda gaplashadigan odamlarga bir xil darajada ma'lum emas: faol ishlatiladigan so'zlar va passiv zaxiraga tegishli so'zlar mavjud. Shaxsiy nomlar, umumiy ismlar bilan taqqoslaganda, passiv fond faol fondan bir necha baravar yuqori, shuning uchun ularning tilga kirish darajasi va tilning haqiqiy tarkibi chegaralari haqida savol tug'iladi.

Har qanday tilda ismlarning tarkibi bir marta va umuman berilmaydi. Ismlar repertuari o'zgaradi: ba'zilar faol foydalanishdan yo'qoladi, boshqalari yaratiladi, boshqalari onomastikada o'z o'rnini o'zgartiradi, Ism boshqa antroponimik tizimlarga kiritilishi mumkin, ism boshqa tizimlardan moslashtiriladi va ismlar asl shaklida olinadi.

Kichik jamoalar ichida (oila, do'stlar, ishlab chiqarish) ismlar umumiy lug'atga aylanadi. Ular doimiy ravishda odatdagi nutq vaziyatlariga kiritiladi, ism jamoa ichida tushunarli bo'lgan ma'nolarga ega. Ammo bu jamoalardan tashqarida ismlar umumiy foydalanishni yo'qotadi va maxsus lug'at birliklariga aylanadi.

Bugungi kunda antroponimik tizimlarni shakllantirish jarayoni yakunlanib, ismlar Qonunchilik mavzusiga aylanganligi sababli, ismni almashtirish huquqiy muammoga aylandi. Shaxsiy ismlar har qanday xalq tarixi va madaniyatining ajralmas qismi sifatida har qanday til muhitida o'zlarining milliy xususiyatlarini saqlab qolishga harakat qilishadi, shuning uchun bugungi kunda shaxsiy ismlar tarjima qilinmaydi, ular transkripsiya orqali uzatiladi. Onomastik tizimlar tarixida an'analarining o'rni juda katta. Shu nuqtai nazardan, onimik tizimlar umuman tilga xos bo'lgan barqarorlik, barqarorlik, an'anaviylikka intiladi.

Antroponimika-bu xalq hayotini aks ettiruvchi tarixiy, ijtimoiy va madaniy omillarni o'z ichiga olgan tilda o'ziga xos mikrosistema. Shaxsiy ismlar o'z davrining uzusini, jamiyatning turli qatlamlarida shaxsiy ismlardan foydalanish an'analarini aks ettiradi. « ...To'g'ri ism-tilning o'ziga xos qismi va rus xalqi madaniyatining o'ziga xos milliy qismi" (Bondaletov, 1983,259).

Muayyan tilning antroponimik tizimini tahlil qilish ma'lum bir hududda ma'lum bir davrda ismlarning tarqalish tarixiga murojaat qilishni talab qiladi. Shaxsiy shaxsiy ismlar shakllantiruvchi vositalarning o'ziga xosligi va ko'pligi, sub'ektiv baholash shakllarining noaniqligi, hissiy soylarning boyligi, ushbu shakllarda farqlanadi. O'ziga xoslik ishlab chiqarish asosida namoyon bo'ladi, bu yerda tovush modifikatsiyalari va qisqarishlarining katta murakkabligi, g'ayrioddiylik kuzatiladi. Shunday qilib, to'g'ri ismlar hissiy-baholovchi so'zlarni hosil qiladi, ammo umumiy ismlardan farq qiladi.

#### FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Begmatov E. A. O'zbekiston nomlari ma'lumoti ismlari ma'nosi (izoxlilug'at). 14 600 ismlar izoxi. 2-nashri. — Toshkent: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi (lug'at), 2007. — 608 r.
2. Nafasov T. Markayev O'tish: Saytda Harakatlanish, Qidiruv O'zbek etnoantroponimlari // Onomastika O'zbekiston onomastikasi. Sat. tez. II rep. ilmiy-amaliy.conf. - Qarshi, 1989. — P.136-140.
3. Superenskaya A.V. Atoqli otlar struktrasi fonologiya va morfonologiya.-M.: Nauka, 1969.
4. Yermolovich D.I. atoqli otlar tillar va madaniyatlar o'rtasida.-M.: R.Valent, 2001.
5. Komiljonovna K. I. Changes in the system of anthroponyms in the Uzbek language at the end of the 20th century-the beginning of the 21st century // Zien Journal of Social Sciences and Humanities. – 2022. – T. 10. – C. 65-67.
6. Koziyeva I. K. THE HISTORY OF THE DEVELOPMENT OF RUSSIAN ANTHROPONYMY //МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ЯЗЫКА, ОБРАЗОВАНИЯ, ПЕРЕВОДА. – 2022. – Т. 3. – №. 3.